

13.4.1 Äidinkieli ja kirjallisuus luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.	L1, L2, L3
1	T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	S1	L1, L2, L7
1	T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla	S1	L1, L2, L7
1	T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan	S2 Tekstien tulkitseminen Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin	L1, L4, L5

		kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havain- toja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä har- joitellaan tiedon kertomista toisille.	
1	T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuo- toisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	S2	L1, L2, L4
1	T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin	S2	L1, L4, L5
1	T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkir- jallisuudesta, mediateksteistä ja muista teks- teistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tie- donhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen	S2	L2, L4, L5
1	T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan ta- rinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan koke- muksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla	S3 Tekstien tuottaminen Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tar- kastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitel- laan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypil- lisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmai- sutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskir- jainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oi- keinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoi- tuksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, ku- ten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.	L1, L4, L5, L7
1	T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös moni- mediaisissa ympäristöissä	S3	L2, L4, L5

1	T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsin-kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia	S3	L1, L4, L5
1	T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen	S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.	L2, L4, L7
1	T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	S4	L2, L3, L4
1	T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa	S4	L2, L4, L7

2	T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.	L1, L2, L3
2	T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	S1	L1, L2, L7
2	T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin	S1	L1, L2, L7
2	T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan	S2 Tekstien tulkitseminen Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.	L1, L4, L5

2	T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	S2	L1, L2, L4
2	T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin	S2	L1, L4, L5
2	T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen	S2	L2, L4, L5
2	T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla	S3 Tekstien tuottaminen Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omassa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omassa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.	L1, L4, L5, L7
2	T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä	S3	L2, L4, L5

2	T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsin-kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia	S3	L1, L4, L5
2	T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen	S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielellistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.	L2, L4, L7
2	T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	S4	L2, L3, L4
2	T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa	S4	L2, L4, L7

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan	S1 Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunteilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika keronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.	L1, L4
1	T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua	S1	L1, L2, L7
1	T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin	S1	L1, L2, L7
1	T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen	S2 Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, sana, tavu, kirjain ja äänne. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.	L1, L2, L4
1	T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan	S2	L2, L4

1	T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista	S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.	L2, L4
1	T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja	S3	L4, L5
1	T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita	S3	L1, L4, L5
1	T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhe- tavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen	S4 Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuoro- vaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa- ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L4, L6, L7
1	T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja luke- maan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjalli- suutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä it- seään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kir- jaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumi- seen	S4	L2, L4
1	T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvosta- maan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäris- tössään ja eläytymään erilaisten ihmisten ase- maan ja elämäntilanteisiin	S4	L2
1	T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana	S5 Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielen- käyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Harjoitel- laan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1, L2, L4
1	T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkei- siin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin	S5	L1, L2, L4

1	T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	S5	L1, L2, L4
2	T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan	S1 Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.	L1, L4
2	T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua	S1	L1, L2, L7
2	T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisuohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin	S1	L1, L2, L7
2	T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen	S2 Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopeusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).	L1, L2, L4

2	T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan	S2	L2, L4
2	T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista	S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.	L2, L4
2	T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja	S3	L4, L5
2	T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita	S3	L1, L4, L5
2	T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhe- tavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen	S4 Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L4, L6, L7
2	T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen	S4	L2, L4
2	T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin	S4	L2
2	T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana	S5 Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toi-	L1, L2, L4

		sille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	
2	T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin	S5	L1, L2, L4
2	T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	S5	L1, L2, L4

13.4.4 Matematiikka luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	<p>T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä</p>	<p>S1 Ajattelun taidot: Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita. Tutustutaan ohjelmoinnin alkeisiin.</p> <p>S2 Luvut ja laskutoimitukset: Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta. Pehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja lukumäärän, järjestyksen ja mitaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Pehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla. Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.</p> <p>S3 Geometria ja mittaaminen: Kehitetään oppilaiden taitoa havaita tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi piirretään niitä. Ohjataan oppilaita löytämään ominaisuuksia, joiden mukaan tasokuvioita myös luokitellaan. Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suuretta pituus sekä harjoitellaan siihen liittyvän mittayksikön käyttöä. Keskeinen mittayksikkö on senttimetri. Harjoitellaan kellonajoista puolia- ja tasatunteja.</p>	L1, L3, L5

		S4 Tietojenkäsittely ja tilastot: Pohjustetaan oppilaiden taitoja ja tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Tulkitaan yksinkertaisia pylväsdiagrammeja.	
1	T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa	S1 – S4	L4
1	T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintä-tekniologiaa hyödyntäen	S1 – S4	L2, L4, L5
1	T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1 – S4	L1, L4, L6
1	T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1 – S4	L1, L4
1	T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä.	S2	L1, L4
1	T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	S2	L1, L4
1	T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita	S2	L1, L4
1	T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	S3	L1, L4, L5
1	T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate	S3	L1, L4
1	T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin	S4	L4, L5

1	T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1	L1, L2, L4, L5
2	T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä.	<p>S1 Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.</p> <p>S2 Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.</p> <p>Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittautuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.</p> <p>Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.</p> <p>Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovelustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.</p> <p>Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.</p> <p>Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.</p>	L1, L3, L5

		<p>S3 Geometria ja mittaaminen: Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.</p> <p>Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.</p> <p>Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.</p> <p>S4 Tietojenkäsittely ja tilastot: Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.</p>	
2	T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa.	S1-S4	L4
2	T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.	S1-S4	L2, L4, L5
2	T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan.	S1-S4	L1, L4, L6
2	T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1-S4	L1, L4
2	T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä	S2	L1, L4
2	T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	S2	L1, L4

2	T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita	S2	L1, L4
2	T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	S3	L1, L4, L5
2	T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittausperiaate	S3	L1, L4
2	T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin	S4	L4, L5
2	T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1	L1, L2, L4, L5

13.4.5 Ympäristöoppi luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	<p>S1 Kasvu ja Kehitys Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämäkulusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.</p> <p>S2 Kotona ja koulussa toimiminen Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.</p> <p>S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.</p>	

		<p>S4 Tutkiminen ja kokeileminen Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.</p> <p>S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.</p> <p>S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.</p>	
1	T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä.	S1-S6 <i>Oppilasta ohjataan saamaan kokemuksia luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä havainnoimalla, tutkimalla ja kokeilemalla</i>	L1, L6

1	T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1- S6 <i>Oppilasta ohjataan huolehtimaan ympäristöstään</i> <i>Oppilasta ohjataan omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimiseen</i>	L3, L7
1	T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössä	S2, S3, S4, S6 <i>Ohjataan oppilasta tutustumaan turvalliseen tapaan kulkea koulumatkansa. Tehdään mahdollisuuksien mukaan retkiä lähiympäristöön.</i> <i>Ohjataan oppilasta säänmukaiseen pukeutumiseen.</i>	L3
1	T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6	L1, L7
1	T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1- S6 <i>Ohjataan oppilasta tarkkailemaan ja havainnoimaan lähiympäristöä eri vuodenaikoina.</i>	L1, L4
1	T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6 <i>Tutustutaan elolliseen ja elottomaan luontoon.</i> <i>Tutustutaan erilaisiin materiaaleihin, mm. puuhun, metalliin, lasiin, paperiin ja tekstiiliin.</i>	L1, L4
1	T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita	S1-S6	L3
1	T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6 <i>Tutustutaan kodin koneisiin ja laitteisiin.</i>	L1, L3

1	T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6 <i>Ohjataan oppilasta työskentelemään ryhmässä ja oppimaan sitä kautta myönteisiä vuorovaikutustaitoja.</i>	L2, L3
1	T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	
1	T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6 <i>Tutustutaan kehonosiin.</i>	L1
1	T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	
1	T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
1	T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5 <i>Tutustutaan terveelliseen elämäntapaan ja sairauksien ehkäisyyn, kuten ravintoon, puhtauteen, lepoon ja liikuntaan.</i>	L3
2	T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S1 – S6	
2	T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä.	S1-S6 <i>Oppilasta ohjataan hankkimaan tietoja luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä eri tavoin.</i>	L1, L6
2	T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1- S6 <i>Oppilasta ohjataan erilaisten materiaalien säästävään käyttöön ja kierrätykseen.</i>	L3, L7

2	T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään.	S2, S3, S4, S6 <i>Oppilasta ohjataan kulkemaan turvallisesti liikenteessä</i>	L3
2	T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6 <i>Ohjataan oppilasta käyttämään erilaisia tutkimus- ja opiskeluvälineitä sekä tiedonlähteitä.</i>	L1, L7
2	T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1- S6 <i>Ohjataan oppilasta tutkimaan veden ominaisuuksia, tutustutaan juomaveden alkuperään.</i>	L1, L4
2	T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6 <i>Ohjataan oppilasta tutustumaan lähiympäristön kasvi-, sieni- ja eläinlajeihin. Tutustutaan kasvin osiin.</i>	L1, L4
2	T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita	S1-S6	L3
2	T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6	L1, L3
2	T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6	L2, L3
2	T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	
2	T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6 <i>Tutustutaan avaruuteen. Tutustutaan aikakäsityksiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi.</i>	L1

2	T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	
2	T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
2	T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5 <i>Oppilas oppii ymmärtämään psyykkisen ja fyysisen turvallisuuden merkityksen ja toimimaan sen mukaan. Tutustutaan kehonosiin, keskeisiin kehon elimiin ja elintoimintoihin. Tutustutaan elämäntapaan ja ihmisen elämäntapoihin.</i>	L3

13.4.6 Uskonto luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa	<p>S1 Suhde omaan uskontoon Opetus aloitetaan tutustumalla oppilaan perheeseen: suku, historia, uskonto tai katsomus sekä erilaiset perheet. Tärkeitä opetuksen sisältöjä ovat oman uskonnon juhlat ja pyhät ajat sekä erilaisten juhlien sisältö, merkitys ja viettotavat. Opetuksen sisällöksi valitaan myös oman uskonnon kertomuksia, perinteitä ja tapoja. Tarkastellaan oman uskonnon keskeisiä käsitteitä ja symboleita sekä uskonnon monimuotoisuutta.</p> <p>S2 Uskontojen maailma Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaan kouluyhteisön sekä lähiympäristön uskonnot ja niiden keskeiset tavat ja juhlat. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon myös uskonottomuus.</p> <p>S3 Hyvä elämä Opetuksessa tarkastellaan ihmisen syntymään ja kuolemaan liittyviä elämäntapa- ja elämäntapoihin sekä elämän kunnioittamista. Keskeisiä sisältöjä ovat oppilaan omat teot ja niiden seuraukset, vastuu toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta sekä toisen asemaan eläytyminen, ihmisarvo ja yksilöllisyys. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja merkitykseen. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Sisällöt tukevat oppilaan tunnetaitojen kehittymistä.</p>	L2, L4

1	T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin	S1	L1
1	T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin	S1	L2, L7
1	T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin	S2	L2, L3, L7
1	T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaistamaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan	S1, S3	L2, L6, L7
1	T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia	S1, S2, S3	L2, L6, L7
2	T1-T6	S1-S3	L1-L4, L6, L7
2	T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta	S3	L3, L7
2	T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä	S1, S3	L1, L5, L6, L7

13.4.7 Elämäkatsomustieto luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua	<p>S1 Kasvaminen hyvään elämään Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä. Tutkitaan ystävyuden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.</p> <p>S2 Erilaisia elämäntapoja Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuristaan.</p> <p>S3 Yhteiselämän perusteita Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä.</p> <p>S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.</p>	L1, L2, L4
1	T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin	S2	L1, L2, L7
1	T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua	S1	L1, L2, L7
1	T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä	S1-S4	L1, L2, L7
1	T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia	S1-S4	L1, L3, L4
1	T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä	S1-S4	L1, L3, L7
1	T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja	S2	L2, L4

1	T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita	S1-S4	L1, L3, L7
1	T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa	S4	L3, L5, L7
2	T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua	<p>S1 Kasvaminen hyvään elämään Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.</p> <p>S2 Erilaisia elämäntapoja Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuristaan.</p> <p>S3 Yhteiselämän perusteita Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.</p> <p>S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.</p>	L1, L2, L4
2	T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin	S2	L1, L2, L7
2	T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua	S1	L1, L2, L7
2	T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä	S1-S4	L1, L2, L7
2	T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia	S1-S4	L1, L3, L4

2	T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä	S1-S4	L1, L3, L7
2	T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja	S2	L2, L4
2	T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita	S1-S4	L1, L3, L7
2	T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa	S4	L3, L5, L7

13.4.8 Musiikki luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	Osallisuus T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1 Miten musiikissa toimitaan: Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.	L2, L7
1	Musisointi ja luova tuottaminen T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1 S2 Mistä musiikki muodostuu: Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto. S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omassa yhteisöissä. S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto: Musiikin opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa, soittoa ja kuuntelutehtäviä sekä luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen ja koulun toimintakulttuuriin. Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti erilaista musiikkia mukaan lukien lastenmusiikki sekä mahdolliset oppilaiden omat sävellykset ja musiikkikappaleet.	L1, L2, L4
1	T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1 – S3	L1, L4

1	T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta	S1, S3, S4	L2, L4
1	T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1, S3	L3
1	T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1-S3	L1
2	T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1-S4	L2 ja L7
2	T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1-S4	L1, L2, L4
2	T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1-S4	L1, L4
2	T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja	S1-S4	L5
2	T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta	S1-S4	L2, L4
2	T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä	S1-S2	L4
2	T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1, S3	L7

2	T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1-S4	L1
---	---	-------	----

13.4.9 Kuvataide luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	<p>S1 Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.</p> <p>S2 Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, media-kulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsitteilyyn.</p> <p>S3 Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.</p> <p><i>Tutustutaan erilaisiin kuvatyyppeihin (kuvituskuvat, lehtikuvat havainnoinnin ja tai työskentelyn kohteena).</i></p> <p><i>Tutustutaan rakennettuun ja luonnon ympäristöön (koti, koulu, metsä, vuodenaajat, kuukaudet jne.).</i></p>	L1, L3, L4, L5
1	T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan	S1-S3	L2, L4, L5, L6
1	T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla	S1-S3	L2, L3, L4, L5

1	T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1, S2, S3 <i>Piirustus- ja maalausvälineisiin tutustumista (esim. puuvärit, erilaiset liidut, huopakynät, vesivärit, sormivärit jne.) ja välineiden hallintaa sekä käyttöä ja huoltoa.</i> <i>Muovailua, rakentelua ja painomenetelmiin tutustumista mahdollisuuksien mukaan.</i>	L2, L3, L5, L6
1	T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	S1-S3	L1, L2, L3, L5
1	T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omilla ja muiden kuvissa	S1-S3	L1, L2, L4, L7
1	T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
1	T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	S1-S3	L2, L3, L6, L7
1	T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	S1-S3	L1, L2, L5, L6
1	T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S1-S3 <i>Esimerkkejä:</i> <i>Eri kulttuurien tarkastelu kuvallisin keinoin</i> <i>Työvälineistä huolehtiminen</i>	L2, L3, L6, L7
1	T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisusaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	S1-S3	L1, L2, L4, L7

2	T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	<i>Tutustutaan erilaisiin kuvatyyppeihin (kuvituskuvat, lehtikuvat) havainnoinnin ja/tai työskentelyn kohteena. Tutustutaan rakennettuun ja luonnon ympäristöön (koti, koulu, metsä jne.).</i>	L1, L2, L3, L4, L5
2	T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan		
2	T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla		
2	T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1, S2, S3 <i>Piirustus- ja maalausvälineisiin tutustumista (puuvärit, erilaiset liidut, huopakynät, vesivärit, sormivärit jne.) ja välineiden hallintaa sekä käyttöä ja huoltoa. Muovailua, rakentelua ja painomenetelmiin tutustumista mahdollisuuksien mukaan.</i>	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
2	T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa		
2	T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa		
2	T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
2	T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään		

2	T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta		
2	T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S1, S2, S3 <i>Tarkastellaan eri kulttuureja kuvallisin keinoin. Pohditaan kuvitteellisen ja todellisen maailman eroja.</i>	L1, L2, L3, L4, L6, L7
2	T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys		

13.4.10 Käsityö luokat 1-2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	<p>S1 Ideointi Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla. <i>Ideoinnin pohjana voivat esimerkiksi olla kotiseudun käsityölliset perinteet.</i></p> <p>S2 Kokeilu Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin. <i>Annetaan tilaa oppilaan omille ideoille, yrityksille ja erehdyksille. Voidaan kokeilla ohjatusti sekä kovia että pehmeitä materiaaleja (puu, kuidut, langat, kankaat, luonnon- ja kierrätysmateriaalit). Voidaan kokeilla seuraavia tekniikoita: leikkaaminen, liimaaminen, sahaaminen, naulaaminen, käsin ompeleminen sekä pinnan viimeistely ja käsittely.</i> <i>Muita tekniikoita, joita kokeilussa voi käyttää: metallityöt, taittelu, rakentelu, lankatyöt, huovutus, pujottelu, kudonta, kankaan koristelu. Kokeilujen pohjalta jatketaan ideointia ja suunnittelua ohjatusti. Myös kokeilu ja siitä tulevat johtopäätökset voivat olla itsessään tavoite.</i></p> <p>S3 Suunnittelu Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja. <i>Ideoinnin ja kokeilun jälkeen käytetään esimerkiksi piirtämistä, tarinaa, kuvaa, muovailua, rakentelua, palikoita suunnittelun ja tekemisen pohjana.</i></p>	L1, L2

		<p>S4 Tekeminen Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.</p> <p>S5 Dokumentointi Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.</p> <p>S6 Arviointi Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.</p>	
1	T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta	S1-S3	L1, L4, L5
1	T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa	S1-S5	L1, L7
1	T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	L4, L6
1	T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta	S1-S6	L1, L3

2	T1 –T5	<p>S1 Ideointi <i>Ideoinnin pohjana voivat olla kotiseudun käsityölliset perinteet.</i></p> <p>S2 Kokeilu <i>Kokeilujen pohjalta jatketaan ideointia ja suunnittelua, edelleen ohjatusti. Myös kokeilu ja siitä tulevat johtopäätökset voivat olla itsessään tavoite.</i></p> <p>S3 Suunnittelu <i>Oppilaan oma ideointi ja kokeilut ovat suunnittelun pohjana, ei valmis mallityö.</i> <i>Ideoinnin ja kokeilun jälkeen käytetään esimerkiksi piirtämistä, tarinaa, kuvaa, muovailua, rakentelua, palikoita suunnittelun ja tekemisen pohjana.</i></p> <p>S4 Tekeminen</p> <p>S5 Dokumentointi <i>Esimerkiksi kuvaamalla prosessin vaiheita ja valmis tuotos.</i></p> <p>S6 Arviointi</p>	
---	--------	---	--

13.4.11 Liikunta luokat 1 - 2

Lk	Tavoitteet	Sisältöalueet/sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
1	T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista. Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.	L1, L3
1	T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Erilaisten muotojen, kirjainten ja numeroiden piirtäminen/muodostaminen oman kehon avulla, koko vartalon jännityksen ja rentouden vaihteleminen erilaisissa tehtävissä, liikkuminen eri tavoin erilaisilla nopeuksilla, erilaiset pujottelua ja väistämistä sisältävät tehtävät ja leikit sekä vesiliikunta ja uinti.</i>	L1, L3, L4
1	T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Tasapainoilu lattiakuvioiden päällä, kävely esim. katukiveyksen, voimistelupenkin, liikuntasalin kenttäviivojen, maassa olevan hyppynarun päällä tai vaihtelevassa metsämaastossa, voimistelu sekä hippaleikit</i>	L3
1	T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Tempuradat, hyppelyradat, juoksu- ja kiinniottoleikit, erilaisissa maastoissa käveleminen ja juokseminen</i> <i>Vieritys, työntö, pomputtaminen, heittäminen, kiinniottaminen, potkaiseminen ja kämmenellä (tai lyhytvartisella) mailalla lyöminen osana erilaisia ratoja, leikkejä ja pelejä</i>	L3

1	T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuintataito	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Veteen totuttautuminen</i> <i>Kastautuminen (pinnan alle)</i> <i>Kelluminen</i> <i>Liukuminen</i> <i>Koirainti, alkeisselkä</i>	L3
1	T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7
1	T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.	L2, L3, L6, L7
1	T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispeleiden ja -leikkien onnistumisesta	S2 <i>Huomioidaan toiminnassa:</i> <i>Toisten kuunteleminen, oman vuoron odottaminen ja toisen auttaminen.</i>	L2, L6, L7
1	T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen	S3 Psykykinen toimintakyky: Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdetaan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.	L1, L2, L3
1	T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja.	S3 <i>Huomioidaan toiminnassa:</i> <i>Oppilaan huolenaiheiden kuunteleminen ja turhien pelkojen poistaminen, positiivisten kokemusten vahvistaminen onnistumisista kehumalla, myönteinen ja toiminnallinen ilmapiiri sekä kannustaminen.</i>	L1, L2
2	T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1	L1, L3
2	T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Liikkuminen eri tavoin erilaisilla nopeuksilla, erilaiset pujottelua ja väistämistä sisältävät tehtävät ja leikit sekä vesiliikunta ja uinti.</i>	L1, L3, L4

2	T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Tasapainoilu lattiakuvioiden päällä, kävely esim. katukiveyksen, voimistelupenkin, liikuntasalin kenttäviivojen, maassa olevan hyppynarun päällä tai vaihtelevassa metsämaastossa, voimistelu sekä hippaleikit</i>	L3
2	T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Tempuradat, hyppelyradat, juoksu- ja kiinniottoleikit, erilaisissa maastoissa käveleminen ja juokseminen</i> <i>Vieritys, työntö, pomputtaminen, heittäminen, kiinniottaminen, potkaiseminen ja kämmenellä (tai lyhytvartisella) mailalla lyöminen osana erilaisia ratoja, leikkejä ja pelejä</i>	L3
2	T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	S1 <i>Esimerkkejä harjoitteluun:</i> <i>Kelluminen</i> <i>Liukuminen</i> <i>Koirainti, alkeisselkä</i>	L3
2	T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7
2	T7 ohjata oppilasta säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2	L2, L3, L6, L7
2	T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispeilien ja -leikkien onnistumisesta	S2 <i>Huomioidaan toiminnassa:</i> <i>Toisten kuunteleminen, oman vuoron odottaminen ja toisen auttaminen.</i>	L2, L6, L7
2	T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen	S3	L1, L2, L3
2	T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja.	S3 <i>Huomioidaan toiminnassa:</i> <i>Oppilaan huolenaiheiden kuunteleminen ja turhien pelkojen poistaminen, positiivisten kokemusten vahvistaminen onnistumisista kehumalla, myönteinen ja toiminnallinen ilmapiiri sekä kannustaminen.</i>	L1, L2

13.4.12 Oppilaanohjaus luokat 1-2

Oppilaanohjaus Kokemäen perusopetuksen luokilla 1-2 toteutetaan kaupungin erillisen ohjaussuunnitelman mukaisesti.

